

6

Beleidsvisie

Beleidsvisie

Meerschop Paterswolde   visie 2012

---

6. Beleidsvisie

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de visie voor de komende jaren van het Meerschapsgebied weergegeven. In paragraaf 6.2 is de visie op hoofdlijnen beschreven. In de volgende paragrafen vindt detaillering plaats, eerst per thema (paragraaf 6.3) en vervolgens per deelgebied (paragraaf 6.4). De detaillering vindt in beperkte mate plaats, omdat het een visie betreft voor een groot gebied. Het is niet mogelijk om voor een dergelijk groot gebied als dit al te veel in detail te treden. Vanuit deze visie kan wel een verdere detaillering plaatsvinden in een later stadium. Dit plan behoudt de nodige flexibiliteit zodat in de toekomst op nieuwe ontwikkelingen kan worden ingesprongen.

6.2 Visie op hoofdlijnen

Openbare recreatie centraal

Het centrale doel van het Meerschapschap is het kosteloos en duurzaam in stand houden van openluchtrecreatieve mogelijkheden aan brede groepen uit de bevolking. Daarnaast is natuurontwikkeling belangrijk. Daar waar mogelijk vindt een verweving tussen beide, alsmede een zorgvuldige afweging met andere functies, plaats. Het Meerschapschap zal geen medewerking verlenen aan het tot stand brengen van recreatieve voorzieningen die de natuurlijke en landschappelijke waarden ernstig aantasten. Anderzijds is het Meerschapschap terughoudend met natuurontwikkeling waardoor de huidige en toekomstige recreatieve activiteiten in het gebied ernstig belemmerd worden.

Doelgroepen

Het Meerschapsgebied heeft momenteel vooral een functie voor de bewoners uit de directe omgeving: Groningenstad (met name de zuidelijke wijken), Haren en Eelde. Ook in de toekomst worden deze bewoners, alsmede de bewoners van de in de nabijheid in aanbouw zijnde woonwijk (Ter Borch), gezien als de primaire doelgroep. Er worden geen actieve pogingen ondernomen om bezoekers van elders te betrekken. Dit geldt tot op zekere hoogte ook voor watersporters van buitenaf. Het Meerschapschap en de gemeente Groningen staan positief tegenover een betere afstemming van vaarrecreatie in de stad Groningen en het Paterswoldsemeer.

Woningbouw en natuurontwikkeling

In de nabijheid van het Meerschapsgebied zijn twee belangrijke ontwikkelingen gaande die een nadrukkelijke invloed zullen hebben op het gebied: woningbouw en natuurontwikkeling.

Voor de nieuwe wijken Ter Borch en, in iets mindere mate, Piccardthof, vormt het Meerschapsgebied samen met de Eelder- en Peizermaden het directe uitloopgebied vanuit de woonwijk. Met name voor het zuidelijke deel van de wijk Ter Borch vormt het Meerschapsgebied het primaire uitloopgebied. Het Meerschapsgebied speelt hierop in door aan deze zijde van het plangebied een groene zone te creëren met volop wandel- en fietsmogelijkheden. Gezien de waterrijke opzet van de wijk Ter Borch is ook een vaarverbinding gemaakt tussen het meer en de wijk. Deze is najaar 2011 opgeleverd.

Zowel aan de zuidzijde (Drentsche Aa) als aan de westzijde van het gebied (Eelder- en Peizermaden, ecologische verbinding In de Leegte) vindt natuurontwikkeling plaats. Deze ontwikkeling wordt doorgetrokken in het Meerschapsgebied. Het deelgebied 'Oostoever' krijgt sterker dan reeds het geval is een natuurlijke invulling en ook aan de westzijde worden de natuurlijke en landschappelijke waarden versterkt. Het gaat om de ontwikkeling van robuuste en parkachtige natuur waarin natuurgerichte recreatievormen een belangrijke plaats krijgen. Op enkele plaatsen worden natuurlijke oevers gecreëerd. Door goede recreatiemogelijkheden te bieden in deze natuurlijke gebieden, zal de recreatieve druk op de (nieuw te ontwikkelen) kwetsbaardere gebieden buiten het plangebied geringer zijn. Voor het gehele gebied geldt dat bij te nemen fysieke maatregelen, de ecologische component nadrukkelijk wordt meegewogen. Indien technisch en financieel mogelijk worden de maatregelen zodanig genomen dat de natuurlijke situatie wordt verbeterd.

Versterking van contrasten

Het plangebied is ingedeeld in zes deelgebieden. In veel onderzoeken wordt deze indeling gehanteerd. Bij deze visie is wederom deze indeling gehanteerd. Toekomstige ontwikkeling moeten daarom passen bij de kenmerken van het deelgebied waar het betrekking op heeft. De kenmerken mogen nadrukkelijker benoemd worden en sterker tot uiting komen, zodat er een duidelijke zonering ontstaat en het gebied daarmee nog attractiever wordt. Zo mag de stad levendiger, de oostoever natuurlijker en de Meerweg mag meer als waterfront tot uiting komen. Ondernemers kunnen aan de stadszijde met plannen komen die leiden tot een (bescheiden) boulevard. Een goede toeristisch-recreatieve ontsluiting van de oostoever zorgt voor een betere beleving van een prachtig natuurgebied. Gezellige terrassen aan het water en openingstijden die aansluiten bij de doelgroep recreanten zal de Meerweg als waterfront kunnen versterken. Dit zijn enkele voorbeelden. Voor de andere deelgebieden zijn er ook passende kansen die kunnen zorgen voor versterking van de deelgebiedskenmerken.

Veiligheid en toezicht

Nog steeds vinden er ongeregelheden zoals vandalisme, (geluids)overlast, exhibitionisme en prostitutie plaats in het Meerschapsgebied. Het streven is om deze problemen vooral door middel van fysieke maatregelen op te lossen en slechts als de mogelijkheden hiervoor zijn uitgeput in te zetten op extra toezicht. Maatregelen als het afsluiten van parkeerplaatsen hebben al plaatsgevonden en dit heeft geresulteerd in minder overlast.

Verder kunnen voorzieningen (bijvoorbeeld in het gebied bij Kaap Hoorn) zorgen voor het terugdringen van overlast. Er ontstaat een aantrekkelijk gebied waar meer mensen zich bevinden, waardoor de sociale controle groter wordt. Vandalisme kan daardoor minder makkelijk plaats vinden. Een goede controle door toezichthouders en politie blijft natuurlijk belangrijk.

Organisatievorm

De bestuursorganen van het Meerschapschap spelen een belangrijke rol bij het reilen en zeilen van het Meerschapsgebied. Het is gewenst dat de bestuursorganen meer afstand nemen van de praktijk en meer sturen op hoofdlijnen. Uitgangspunt moet zijn dat het algemeen bestuur wordt opgeheven, waarbij de democratische controle kan plaats vinden bij de raden van de deelnemers op basis van de visie, het jaarlijkse Actieplan Meerschapschap Paterswolde, de begroting en de jaarrekening. De mogelijkheden voor een efficiënt, zakelijk en marktgericht optreden worden hierdoor groter. Door het efficiënter werken, kunnen ook kosten gereduceerd worden. Mede met het oog op de handhaving van de openbare functie is voldoende democratische controle uiteraard noodzakelijk. Volledige verzelfstandiging ligt vanuit dit oogpunt niet in de rede, daarom zal worden volstaan met het stroomlijnen van de huidige organisatie, waarbij duidelijke afspraken over taken en bevoegdheden zullen worden gemaakt. Belangrijk aandachtspunt bij het afschaffen van het monistische bestuursmodel is, dat de mogelijkheden tot inspraak voor belanghebbenden gewaarborgd blijven.

Na het vaststellen van deze beleidsvisie, zal kritisch naar de organisatie gekeken worden en zal de invoering van een nieuwe organisatiestructuur in gang worden gezet.

Financiën

Het bieden van openbare recreatievoorzieningen kost geld en mag ook geld kosten. Vanuit deze constatering baart de omvang van het tekort van het Meerschapschap geen grote zorgen. Dit neemt echter niet weg dat, indien mogelijk, maatregelen zullen worden genomen die tot kostenbesparingen leiden (bijvoorbeeld minder onderhoudskosten). Daar waar mogelijk wordt ook gekeken naar activiteiten die extra baten opleveren, mits zij andere doelstellingen niet schaden. Om een recreatievoorziening als het Paterswoldsemeer, en binnen deze

---

voorziening ook de openbare delen, bij de tijd te houden, zijn ook investeringen nodig waar geen directe baten tegenover staan. Omvangrijke investeringen waar geen extra baten tegenover staan zullen in beginsel afhankelijk gemaakt worden van bijdragen van anderen, zoals subsidiegevers en/of marktpartijen.

Hierbij is het van belang dat het Meerschop zoveel mogelijk zeggenschap houdt binnen het gebied, ondanks de externe (mede) financiering. In specifieke gevallen, waarbij de meerwaarde van een maatregel voor de kwaliteit van het gebied erg groot is, zal het Meerschop deze maatregel nemen ook als geen bijdrage van anderen verkregen kan worden.

Vanwege aangekondigde bezuinigingen is de gemeente Groningen voornemens € 100.000 minder vrij te maken voor het Meerschop. Als dit doorgerekend wordt naar de twee andere gemeenten Haren en Tynaarlo, dan zal de gezamenlijke bijdrage van de twee gemeenten verminderd worden met € 50.000. In totaal zal het Meerschop dan € 150.000 aan inkomsten mislopen.

Nieuwe recreatiewoningen

Het Meerschop sluit de realisatie van nieuwe recreatiewoningen niet uit. Er wordt concreet aan één locatie gedacht, namelijk in het recreatiegebied De Lijte (opgenomen in plannen van Structuurvisie Meerweg). Met name op terreinen die momenteel geen duidelijke functies hebben en waar de realisatie van nieuwe vakantiewoningen geen kwalitatieve achteruitgang voor het gebied betekent, of liever nog, de kwaliteit ten goede komt, wordt nieuwbouw overwogen. Dit vraagt in eerste instantie om een goede communicatie met de gemeenten waar de nieuwbouw is voorzien, te meer daar het huidige bestemmingsplan dit niet toestaat.

Flexibiliteit

Om 'bij de tijd' te kunnen blijven is het belangrijk dat er in de toekomst flexibel met het Meerschopsgebied omgegaan kan worden. Dit betekent onder andere dat niet alle locaties die nu geen duidelijke functie hebben, meteen een functie gegeven moet worden. Het is wenselijk dat enkele locaties 'oningericht' blijven zodat toekomstige ideeën hier vorm gegeven kunnen worden.

6.3 Visie op thema's

Beheer en onderhoud

Vanwege de deelgebieden – met specifieke kenmerken - is verschillend beheer en onderhoud nodig. Het beheer en onderhoud vindt nu plaats op basis van achterhaalde beheerplannen. Aan een actueel plan is behoefte om zo duidelijkheid te krijgen in het jaarlijks uit te voeren beheer en onderhoud. Dit geeft inzicht in de hoeveelheid en zorgt daarnaast voor een planning van uit te voeren werkzaamheden. Ook worden de kosten inzichtelijk gemaakt, zodat kritisch gekeken kan worden of er een besparing plaats kan vinden.

Een aspect dat hiermee samenhangt, is het niveau van onderhoud. Dit is in een groot deel van het gebied erg hoog. De belevingswaarde van het gebied neemt toe door meer variatie aan te brengen. Dit kan door een hierop afgestemd onderhoudsregime. Het groenonderhoud wordt dan afgestemd op de specifieke functie en gewenste uitstraling van elke locatie.

Recreatie

Uit de gebiedsinventarisatie blijkt dat er nog plekken zijn die 'onbestemd' zijn en waarvoor geen plannen zijn ingediend. Daarnaast biedt het Meerschapsgebied nog ontwikkelingsruimte voor recreatieve voorzieningen. Vanwege de kenmerken van de deelgebieden, de ruimte die er is en de behoefte aan recreatieve voorzieningen (vanuit ondernemers, gebruikers en omwonenden) is het wenselijk om een recreatievisie op te stellen. Hierdoor wordt aangesloten op de sportvisie van de stad Groningen 'Sportieve Openbare Ruimte'. Een dergelijke visie waakt voor willekeur en zorgt ervoor dat de ontwikkeling op de juiste plek plaats vindt en passend is bij segmentering van de deelgebieden. De visie schetst de mogelijkheden en de verdeling in locaties.

Naast recreatieve voorzieningen kunnen ook verblijfsrecreatie en horecavoorzieningen in deze visie een plaats krijgen. Uit het vorige beleidsplan blijkt dat er behoefte en beperkte ruimte is voor nieuwe verblijfsrecreatie en horecavoorzieningen.

Dergelijke voorzieningen zullen moeten worden gerealiseerd door ondernemers. Het Meerschap hecht er grote waarde aan om een visie ten aanzien van de recreatieve ontwikkeling in het gebied op te stellen. Het geeft het Meerschap, de betrokken overheden en met name ook de marktpartijen inzicht en houvast ten aanzien van de ontwikkelmogelijkheden in het gebied.

Toeristisch-recreatieve infrastructuur

In het Meerschapsgebied zijn vele fiets- en wandelmogelijkheden. Met de komst van de nieuwe woonwijk Ter Borch is het padennetwerk weer uitgebreid. Toch zijn er vanuit diverse hoeken (ondernemers, gebruikers en omwonenden) wensen ten aanzien van dit netwerk. Dit betreft zowel uitbreiding als verbetering van paden. Een wandel- en fietspadenplan helpt bij het inzichtelijk maken van het huidige aanbod en de kwaliteit hiervan. Het geeft ook inzicht in de ontbrekende schakels. De ingebrachte wensen vanuit het vorige beleidsplan krijgen hierin een plek (Oostoever, Molenpad, Groningerweg/Oude Badweg). Stapsgewijs kan er uitvoering worden gegeven aan het plan. Hierdoor ontstaat een kwalitatief netwerk.

Promotie en samenwerking

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven heeft het Meerschap in het verleden meerdere malen pogingen gedaan om een structurele samenwerking tussen de diverse verenigingen en ondernemers in het gebied tot stand te brengen, bijvoorbeeld ten aanzien van promotie. Het Meerschap zal niet opnieuw pogingen doen om tot grotere samenwerking te komen met deze partijen. De huidige werkwijze van het Meerschap blijft hiermee dus gehandhaafd.

Wat het Meerschap wil gaan doen is het organiseren van één bijeenkomst per jaar voor ondernemers, verenigingen, pachters en andere gebruikers van het gebied. Tijdens deze bijeenkomst doet het Meerschap verslag van de zaken die het afgelopen jaar tot stand zijn gebracht en van de taken die voor het komende jaar gepland zijn. Tevens kunnen de aanwezigen hun ideeën en wensen kenbaar maken.

Op initiatief van gebruikers, zullen we de in het gebied gevestigde (watersport-)verenigingen vragen om in een bijeenkomst ideeën aan te dragen ter verbetering van de watersport en van de landgebonden recreatie in het Meerschapsgebied.

Het communiceren met betrokken vindt daarnaast plaats via de website. Nieuws, zwemwaterkwaliteit, ijsdikte (schaatsseizoen) en plannen worden via dit medium gedeeld. Echter de website voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Het achterliggende besturingssysteem is verouderd en het voldoet niet aan de in het communicatieplan gestelde eisen. Daarom zal de website worden vernieuwd.

6.4 Visie per deelgebied

1. *Stadsrand*

In dit deelgebied mag het stadse karakter worden versterkt. Het is aan de ondernemers om dit gebied verder te ontwikkelen richting een boulevardachtig gebied. De Gasthuiskade, de Zwanenhals, de Zunneriepe en Kaap Hoorn moeten nadrukkelijk als één gebied ontwikkeld worden waarbij als streefbeeld geldt: een levendige boulevard. Te denken valt aan horecavoorzieningen, watersportvoorzieningen en winkeltjes, al dan niet in tijdelijke vorm. Ook het organiseren van activiteiten als evenementen en markten passen bij dit karakter. Omdat de te nemen maatregelen betrekking hebben op ondernemers, worden deze niet in de beleidsvisie opgenomen. Het Meerschapp zal passende initiatieven ondersteunen.

2. *Hoornseplas*

De voorzieningen (sanitair, horeca, fietsenstalling) in dit gebied zijn verbeterd. Ook is de Palenberg vervangen door een nieuwe speelvoorziening. Het hoge onderhoudsniveau van de ligweiden direct aan het water wordt gehandhaafd. De omgeving van de Hoornseplas heeft een bredere functie gekregen. Het gebied heeft nu ook een nadrukkelijke functie als stadspark voor met name de bewoners van de wijk Ter Borch. Het betaald parkeren is afgeschaft, dit heeft niet geleid tot een krapte in parkeerplaatsen. Vanwege al deze doorgevoerde maatregelen, zijn er op dit moment geen directe maatregelen noodzakelijk of naar voren gebracht. Dit wil niet zeggen dat initiatieven voor het gebied niet welkom zijn. Het Meerschapp staat altijd open voor verbeteringen.

3. *Groningerweg/Oude Badweg*

De uitgevoerde maatregelen vanuit het plan Ter Borch hebben het gebied reeds veranderd. De vaarverbinding vanuit de waterrijke wijk kan door kano's, roeiboten, kleinere zeilboten en jachtjes en door schaatsers worden gebruikt. Ook de voorzieningen die gerealiseerd zijn vanuit het vorige beleidsplan hebben bijgedragen aan verfraaiing van het gebied. Voor de toekomst is er plaats voor een zwemfaciliteit in de Noordwesthoek. Deze plek wordt nu al volop gebruikt door senioren. Het ontbreekt hier echter aan faciliteiten zoals sanitair en een kiosk. Tevens is in dit deelgebied nog ontwikkelingsruimte waarvoor nog geen duidelijke plannen zijn ingediend.

De realisatie van een zwemwaterlocatie zal in overleg met de provincie Drenthe worden aangepakt. De provincie is verantwoordelijk voor het aanwijzen van officiële zwemlocaties, waar de waterkwaliteit regelmatig wordt gecontroleerd.

Het gebied heeft veel verblijfsrecreatie en voor de toekomst baart dit zorgen. De ruimte voor vergroting van caravans en vakantiewoningen en voor vergroting van de ruimte rondom de verblijven is zeer beperkt. Ook de mogelijkheden voor het Meerschapp om dit kwaliteitsprobleem op te lossen, zijn zeer beperkt. Permanente bewoning van de voorzieningen op deze locatie is en blijft verboden. Het Meerschapp geeft waar mogelijk steun aan de gemeenten om permanente bewoning tegen te gaan.

In het gebied In de Leegte is, op termijn, een natte ecologische verbinding tussen het Paterswoldsemeer en het Elsburger Onland voorzien. Er dient eerst planvorming plaats te vinden, waarbij goede afspraken met de grondeigenaar van het Elsburger Onland essentieel zijn. Daarnaast moet gekeken worden naar een goede inpassing van de vakantiewoningen in dit gebied. Voor de vormgeving en inrichting van de verbinding zullen externe deskundigen worden geraadpleegd. Bovendien zal er overleg plaatsvinden met de eigenaar van het Elsburger Onland.

4. *Meerweg/Friescheveen*

In de opstelde structuurvisie Meerweg is de herinrichting van de infrastructuur en omgeving meegenomen. Met name de verkeersveiligheid wordt vergroot. Ook wordt de parkeercapaciteit meegenomen en de kwaliteitsverbetering van locatie Helder. Dit zijn opgenomen maatregelen uit het vorige beleidsplan en zullen dus tot uitvoering worden gebracht door middel van de structuurvisie. Het Meerschapp ondersteunt het plan en zal gronden inbrengen in ruil voor groene en blauwe projecten.

Het Meerschapp vindt het wenselijk dat dit gebied als waterfront sterker tot uitdrukking komt. De historie van het gebied en de voornaamheid in het verleden zouden meer uitgebuit moeten worden. De realisatie hiervan ligt in handen van ondernemers. Het Meerschapp zal initiatieven ondersteunen.

5. Oostoever

Nieuwe ontwikkelingen in dit gebied moeten de al aanwezige natuurlijke en landschappelijke waarden van de oostoever behouden en bijvoorkeur versterken. De waarden dienen als uitgangspunt wat betekent dat het zuidelijke deel van het plangebied een open karakter houdt, Loksland en Helperland bosrijk blijven en Volemade en Gasthuisland afwisselend parkachtig en ruiger.

Aan de Lage wal wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd met rietgordels en plasbermen. Hiermee wordt de belevingswaarde vergroot evenals de natuurlijke en landschappelijke waarden. In relatie tot deze ambitie speelt het verdiepen van het meer een rol. Zoals al aangegeven is het wenselijk dat het oude Paterswoldsemeer verdiept wordt. De vrijkomende bagger bij het verdiepen kan eventueel gebruikt worden voor realisatie van natuurvriendelijke oevers.

De beleving van dit gebied kan vergroot worden door het bieden van natuur- en milieu educatie voor recreanten, scholieren en omwonenden. Het is aan de instanties die al op dit vlak actief zijn, of dit willen worden, om deze kansen te benutten.

Ten einde de verkeersveiligheid en (vooral) de beleving voor recreanten te verbeteren, wordt het autoverkeer van een groot deel van de Hoornsedijk geweerd, met uitzondering van bestemmingsverkeer en auto's met een ontheffing (zoals gehandicapten). Voor hen geldt een beperkte maximumsnelheid. Bij het sluisje is een parkeerplaats aangelegd voor recreatieve doeleinden. Helaas wordt deze parkeerplaats ook door jongeren gebruikt als ontmoetingsplek. Er komen klachten binnen over geluidsoverlast. Er zal een oplossing moeten komen voor zowel de verkeers- als geluidsoverlast.

De rust en ruimte in het gebied worden verstoord door de A28. Er is naast geluidsoverlast ook hinder van de lichtmasten. Sinds de reconstructie (plaatsen middenberm met lichtmasten) van het eerste deel van de A28 is er ook overlast ontstaan door het vele licht wat het gebied bereikt. Het geluidsoverlast is echter het meest hinderlijk en het onderzoeken naar geluidswerende maatregelen blijft belangrijk. Maatregelen om het vele licht te beperken hebben een lagere prioriteit.

6. Water en eilanden

Er is behoefte aan extra aanlegsteigers, bijvoorkeur bij de eilanden en Hoornerbocht (uit het vorige beleidsplan). Exacte locaties zijn niet in beeld. Onderzocht moet worden waar nog ruimte is en op welke locaties de watersporter behoefte heeft aan extra steigers.

Er worden geen sanitaire voorzieningen gemaakt op de eilanden. De kosten van aanleg (o.a. van riolering) en onderhoud worden te hoog geacht. De mogelijkheden om vuilwatertanks van pleziervaartuigen te legen worden vergroot. Mogelijke locaties voor uitpompstations zijn bij de Zwanenhals en bij de sluis. Er wordt aansluiting gezocht bij landelijke projecten op dit gebied.

De (zwem)waterkwaliteit is niet goed. Er is blauwalg geconstateerd in het gehele Paterswoldse- en Hoornsemeer en er komen klachten binnen over zwemmersjeuk in de Hoornseplas. Dit resulteert zelfs tot het niet kunnen zwemmen op zomerse dagen. Naast dat het nadelig is voor zwemmers, hebben ook de planten en dieren hier last van. Het waterschap Noorderzijlvest is al bezig om te kijken wat de beste oplossing is voor dit probleem. Het Meerschapschap ondersteunt dit om zo tot een structurele oplossing te komen. In relatie tot dit probleem speelt het verdiepen van het meer een rol. Zoals al aangegeven is het wenselijk dat het oude Paterswoldsemeer verdiept wordt ten behoeve van de recreatievaart. Er zijn bovendien aanwijzingen dat het verdiepen van het meer kan bijdragen aan een betere waterkwaliteit.

We streven naar de realisatie van douches op de zwemlocaties in het Meerschapsgebied. Douches kunnen bijdragen aan het voorkomen van zwemmersjeuk. Tevens creëert het Meerschapschap hiermee extra faciliteiten voor de gebruikers.

Nog steeds is er geen vast waterpeil voor het Paterswoldsemeer. Het huidige peilbeheer waarbij de waterstand in de zomer hoger is dan in de winter, is in feite tegennatuurlijk.

Het Meerschapschap heeft het waterschap verzocht om één peil vast te stellen dat voor alle seizoenen geldt. Hier zijn nog geen afspraken over gemaakt. Dit is belangrijk omdat het wisselende peil consequenties heeft voor meerdere gebruikers. We noemen hier met name de levensduur van beschoeiingen en steigers en de recreatievaart in het vroege voorjaar en najaar.

Er is geen kaart met waterdieptes beschikbaar van het Paterswoldse- en Hoornsemeer. Het Meerschapschap streeft ernaar om op korte termijn een dieptekaart te laten vervaardigen.

Als er nieuwe voorzieningen in het Paterswoldsemeer worden aangelegd zal gekeken worden naar mogelijkheden om ook de aantrekkelijkheid van het meer voor sportduikers te verhogen.

7

Ambitie

Beleidsvisie

Meerschop Paterswolde   visie 2012

---

7. Ambitie

In het vorige hoofdstuk is de ambitie van het Meerschop op hoofdlijnen benoemd, in dit hoofdstuk vindt een detailbeschrijving plaats. Een kanttekening bij de hieronder uitgewerkte ambitie is dat de economische recessie ervoor zorgt dat (subsidie)gelden steeds minder beschikbaar zijn voor uitvoering van de ambitie. Om haar ambities te realiseren zal het Meerschop daarom ook samen met betrokken partijen op zoek moeten gaan naar financiële middelen.

Per ambitie is aangegeven wat het doel is, wie de initiatiefnemer zal moeten zijn, welke andere partijen erbij betrokken moeten worden, voor wie de actie financiële gevolgen heeft en, indien de hiervoor noodzakelijke informatie beschikbaar is, hoe hoog de kosten zullen zijn, welke prioriteit de actie heeft en op welke termijn de ambitie vorm zal krijgen. Tevens is een inhoudelijk omschrijving opgenomen, waarbij globaal is aangegeven welke stappen ondernomen moeten worden. De weergave van de te nemen stappen is indicatief. In werkelijkheid zullen soms meerdere stappen noodzakelijk zijn. De prioriteit van de diverse ambities en de termijn waarop deze zullen worden uitgevoerd zijn samengevoegd onder het kopje 'tijd'. Ten aanzien van de termijn wordt met korte termijn bedoeld binnen 1 jaar, met middellange termijn 2 à 5 jaar en met lange termijn meer dan 5 jaar. Ten aanzien van de prioriteit wordt gesproken in de termen hoog, middel en laag.

De genoemde bedragen bij 'financiën' zijn exclusief BTW. Daar waar een totaalpost voor uitvoering is genoemd, zijn de kosten voor het maken van een bestek en voor directievoering in meegenomen.

In dit hoofdstuk wordt ieder deelgebied in een aparte paragraaf besproken. Voorafgaand is er een paragraaf waarin algemene punten zijn opgenomen. Deze hebben betrekking op het gehele gebied. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een kort overzicht van alle genoemde ambities.

7.1 Acties Algemeen

A.1 Jaarlijkse bijeenkomsten

- Inhoud: Voor gebruikers van het gebied wordt er één keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd waarin door het Meerschop verslag wordt gedaan van de zaken die het afgelopen jaar tot stand zijn gebracht en van de taken die voor het komende jaar gepland zijn. Tevens kunnen de aanwezigen hun ideeën en wensen kenbaar maken. Dit betekent voor belangstellenden een extra kans om, naast de AB-vergaderingen, invloed uit te oefenen.
- Doel: Inbreng vanuit het veld en het creëren van draagvlak
- Initiatiefnemer: Meerschop
- Betrokkenen: Ondernemers, verenigingen, pachters en andere gebruikers van het gebied
- Financiën: Bepaalde kosten mee verbonden, voor rekening van het Meerschop
- Tijd: Op korte termijn, lage prioriteit

A.2 Organisatievorm

- Inhoud: Aanpassen van de organisatievorm waarbij het ambtelijke apparaat meer gestroomlijnd wordt en de bestuursorganen meer op hoofdlijnen gaan sturen. Vertrekpunt blijft dat het Meerschop onderdeel blijft van het openbaar bestuur, de publieke functie blijft centraal staan. De acties bestaan uit het in gang zetten van de invoering van de nieuwe organisatiestructuur, waarbij het algemeen bestuur opgeheven wordt en de democratische controle plaats kan vinden bij de raden van de deelnemers op basis van de beleidsvisie, het jaarlijkse Actieplan Meerschop Paterswolde, de begroting en de jaarrekening. Belangrijk aandachtspunt bij het afschaffen van het monistische bestuursmodel is, dat de mogelijkheid tot inspraak voor belanghebbenden gewaarborgd blijft.
- Doel: Efficiënter, zakelijker en marktgerichter optreden van het Meerschop.
- Initiatiefnemer: Meerschop
- Betrokkenen: Eventueel externe deskundigen
- Financiën: P.M., kosten afhankelijk van mate waarin externe deskundigen worden betrokken. Kosten voor rekening van het Meerschop.
- Tijd: Hoge prioriteit, op korte termijn realiseren.

A.3 Beheer- en onderhoudsplan

- Inhoud: Opstellen van een beheer- en onderhoudsplan voor het totale Meerschopsgebied. Inzichtelijk maken van beheers- en onderhoudswerkzaamheden en het daarbij horende kwaliteitsniveau, planning en kosten. Hierin komen maatregelen terug zoals baggeren, oeverbescherming, het ontwikkelen van een natuurzone, weilanden ontwikkelen tot weidevogelgebied en het ontwikkelen van kruiden-

rijke bermen door verschrallingsbeheer (laatste drie onderwerpen hebben betrekking op de oostoever). Ook het beheer zoals genoemd in de visie Meerweg kan hier in opgenomen worden.

Doel: Kosten inzichtelijk maken en daar waar mogelijk reduceren

Initiatiefnemer: Meerschop

Betrokkenen: In- en externe deskundigen

Financiën: De kosten voor het opstellen van een beheer- en onderhoudsplan en een bestek bedragen naar verwachting circa € 30.000 tot € 40.000. Deze kosten zijn op basis van volledige uitvoering door externe deskundigen. Kostenpost onduidelijk.

Tijd: Hoge prioriteit, opstellen van het plan op korte termijn.

A.4 Wandel- en fietspadenplan

Inhoud: Opstellen van een wandel- en fietspadenplan voor het totale Meerschapsgebied. Inzichtelijk maken waar nog behoefte is aan nieuwe wandel- en fietspaden en waar verbetering nodig is. Concrete locaties in kaart brengen en de bijbehorende kosten inzichtelijk maken. Overgebleven maatregelen uit het vorige beleidsplan krijgen hierin een plek. Dit betreft:

- een wandel- en fietspad door het agrarisch gebied aan de oostoever;
- aanpassen (verbreden) Molenpad;
- opwaarderen bestaande fietspadennet bij Groningerweg / Oude Badweg;
- meer wandelpaden bij Groningerweg / Oude Badweg zodat wandelaars niet over het fietspad gaan lopen.

Doel: Mogelijkheden voor wandelaars en fietsers vergroten.

Initiatiefnemer: Meerschop

Betrokkenen: In- en externe deskundigen

Financiën: De kosten voor het opstellen van een wandel- en fietspadenplan bedragen circa € 25.000. Het opstellen van een bestek wordt geraamd op € 15.000. Deze kosten zijn op basis van volledige uitvoering door externe deskundigen. Kostenpost onduidelijk.

Tijd: Prioriteit middel, opstellen van het plan op korte termijn.

A.5 Recreatievisie

Inhoud: Ter verfraaiing van het gebied is er behoefte aan diverse toeristisch-recreatieve voorzieningen. Deze voorzieningen variëren van bankjes, picknicktafels tot aan slechtweervoorzieningen, een kindersurvivalbaan en sportieve faciliteiten. Onder toeristisch-recreatieve voorzieningen vallen ook de horecafaciliteiten. Het opstellen van een visie waar welke voorzieningen zijn gewenst zorgt voor een goede zonering. Aanvullend op de visie kunnen voorzieningen op kosten worden gezet en worden gerealiseerd.

Doel: Verfraaiing van het gebied en extra voorzieningen voor toeristen en recreanten
Initiatiefnemer: Meerschop
Betrokkenen: Ondernemers, bewoners, verenigingen, pachters en andere gebruikers van het gebied
Financiën: Uitgaande van het opstellen van de visie door deskundigen bedragen de kosten circa € 25.000.
Kostenpost onduidelijk.
Tijd: Middellange termijn en de prioriteit is middel

A.6 Vergroten belevingswaarde Paterswoldsemeer - Groningen

Inhoud: Het Meerschapsgebied grenst aan de stad Groningen. Het stimuleren van een combinatiebezoek kan leiden tot het vergroten van de belevingswaarde. Ook een goede informatieverstrekking aan vaarrecreanten draagt hieraan bij. Daarnaast valt te denken aan het organiseren van evenementen op het gebied van kunst en cultuur. Denk daarbij ook aan aansluiting met evenementen in de stad.

Doel: Vergroten van de belevingswaarde tussen Paterswoldsemeer en de stad Groningen
Initiatiefnemer: Organisatiebureaus, verenigingen
Betrokkenen: Gemeente Groningen en Meerschop
Financiën: P.M., het betreft vooral het stimuleren van initiatiefnemers
Tijd: Langere termijn en lage prioriteit

A.7 Nieuwe website Meerschop Paterswolde

Inhoud: De website van het Meerschop kan niet voldoen aan de, in het communicatiebeleidsplan gestelde, eisen. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk om nieuwsbrieven te versturen en ook het actueel houden van informatie is lastig. Ook de huisstijl is voldoet niet meer. Het achterliggende besturingssysteem is verouderd en daardoor is digitale archivering niet mogelijk en is er geen zoekfunctie op de site. Daarnaast heeft de rijksoverheid webrichtlijnen gesteld waaraan websites van overheden zich moeten houden.

Doel: Vergroten van de efficiëntie van de website en aansluiten bij huidige vormen van communicatie
Initiatiefnemer: Meerschop
Betrokkenen: Externe ict- en communicatieorganisatie
Financiën: Kosten zijn voor Meerschop en worden geraamd op € 20.000
Tijd: Korte termijn en de prioriteit is hoog

7.2 Stadsrand

Geen nieuwe maatregelen

7.3 Hoornseplas

Geen nieuwe maatregelen

7.4 Meerweg/Friescheveen

Alle ontwikkelingen in dit gebied zijn opgenomen in de Structuurvisie Meerweg.

7.5 Groningerweg/Oude Badweg

4.1 *Inrichten zwemfaciliteiten Noordwesthoek*

Inhoud: Op dit moment wordt de Noordwesthoek al als zwemplaats gebruikt. De doelgroep die hier veel gebruik van maakt zijn de senioren. Het gebied is echter niet ingericht als zwemplek. Er is behoefte aan de aanleg van een (zand)strand, openbaar toilet en een kiosk. De realisatie van een zwemwaterlocatie zal in overleg met de provincie Drenthe worden aangepakt. De provincie is verantwoordelijk voor het aanwijzen van officiële zwemlocaties, waar de waterkwaliteit regelmatig wordt gecontroleerd.

Doel: Het bieden van een extra zwemplek

Initiatiefnemer: Meerschop

Betrokkenen: Provincie Drenthe, gemeente Tynaarlo, Scandinavisch Dorp

Financiën: € 30.000 voor het opstellen van het bestek, kosten voor de uitvoering zijn afhankelijk van het ambitieniveau. Kostenpost onduidelijk.

Tijd: Langere termijn en de prioriteit is middel

4.2 *Ecologische verbinding In de Leegte*

Inhoud: Als onderdeel van een natte ecologische verbinding vanuit het Drentsche Aa-gebied naar de Peizer- en Eeldermeden wordt hier een natte ecologische verbinding gerealiseerd. Eerst dient nadere planvorming hieromtrent plaats te vinden, waarbij goede afspraken met de eigenaar van het Elsburger Onland essentieel zijn. Vervolgens zal een oplossing gevonden moeten worden voor de vakantiewoningen op de locatie In de Leegte en daarna kan tot uitvoering worden overgegaan.

Doel: Het Paterswoldsemeer nadrukkelijker onderdeel maken van het regionale ecologische systeem.

Initiatiefnemer: Natuurorganisaties en/of provincies, Meerschop

Betrokkenen: Meerschop, eigenaar Elsburger Onland, erfpachters 'In de Leegte' en gemeente Tynaarlo

-
- Financiën: Omvang van de kosten sterk afhankelijk van de specifieke maatregelen. Het Meerschapg zal in beginsel niet financieel bijdragen. Indien aantal vakantiewoningen op de locatie In de Leegte afneemt, is sprake van een kostenderving voor het Meerschapg. Kostenpost onduidelijk.
- Tijd: Langere termijn, e.e.a. afhankelijk van externe partijen en financiële bronnen en hoge prioriteit

7.6 Oostoever

5.1 *Realisatie van een natuurlijke oever aan de Lage wal*

- Inhoud: Aan de Lage wal wordt de oever verbreed, door de oever in westelijke richting uit te breiden. Er wordt een natuurlijke oever gecreëerd met rietgordels en plasbermen. De acties bestaan uit het overleggen met mogelijke subsidiegevers, het maken van een plan (ontwerp, technische uitwerking) en vervolgens uit realisatie hiervan. Eventueel vrijgekomen bagger kan gebruikt worden voor de realisatie van de oever. Er zal echter eerst gezocht moeten worden naar financiering van het baggeren, dit heeft prioriteit binnen het Meerschapg.
- Doel: Verhoging van de landschappelijke en natuurlijke waarden en de belevingswaarde.
- Initiatiefnemer: Meerschapg
- Betrokkenen: Subsiënten, eventueel externe deskundigen en eventueel natuurorganisaties
- Financiën: De uitvoeringskosten van deze maatregel bedragen naar verwachting circa € 250.000. De bestekskosten bedragen circa € 15.000. Dit is exclusief eventueel benodigd natuuronderzoek (flora en fauna). De kosten zullen via subsidies moeten worden verkregen.
- Tijd: Prioriteit 'middel'. De actie zal op middellange termijn vorm worden gegeven

5.2 *Maatregelen ter vermindering van de overlast door autoverkeer op de Hoornsedijk*

- Inhoud: Het autoverkeer wordt van de Hoornsedijk geweerd, met uitzondering van bestemmingsverkeer en auto's met een ontheffing (zoals gehandicapten). Voor de auto's die op de dijk zijn toegestaan geldt een gereduceerde maximumsnelheid. Bij het sluisje is een parkeerplaats aangelegd ten behoeve van recreatieve doeleinden. Op dit moment wordt deze plek vooral door jongeren gebruikt als ontmoetingsplek. Hierover komen klachten binnen over geluidsoverlast. Het inzichtelijk maken welke maatregelen getroffen kunnen worden om deze overlast te voorkomen.
- Doel: Behouden van de belevingswaarde en woonomgeving van het gebied
- Initiatiefnemer: Meerschapg
- Betrokkenen: Aanwonende en verenigingen in dit deel van het gebied, gemeente Haren
- Financiën: Met name overlegmomenten. Als hier concrete maatregelen uitkomen, zullen die nader op kosten worden gezet met een bijbehorende partij

Tijd: Prioriteit hoog. Deze actie zal op korte termijn worden opgestart

5.3 *Natuur- en milieu educatie*

Inhoud: Aan de oostzijde van het plangebied, maar ook elders (te denken valt aan de Eelder- en Peizermaden), zijn belangrijke natuurlijke en landschappelijke waarden aanwezig die zich lenen voor activiteiten op het gebied van natuur- en milieu educatie.

Doel: Verhogen van de kennis over natuur en milieu en daardoor het vergroten van het draagvlak voor natuur- en milieubescherming

Initiatiefnemer: Natuurorganisaties (met name IVN)

Betrokkenen: Ondernemers, scholen, eventueel Meerschap en eventueel anderen

Financiën: Kosten niet voor het Meerschap

Tijd: Stimuleren van initiatieven van anderen, prioriteit laag en actie op langere termijn

5.4 *Terugdringen van geluids- en lichtoverlast verkeer A28*

Inhoud: Het onderzoeken van mogelijkheden tot het treffen van geluidswerende maatregelen langs de A28 en het terugdringen van lichtoverlast.

Doel: Terugdringen van geluidsoverlast A28

Initiatiefnemer: Meerschap

Betrokkenen: Rijk en provincie

Financiën: Uitvoering is afhankelijk van externe financiering (subsidies)

Tijd: Prioriteit middel en de actie zal op langere termijn starten

5.5 *Realisatie van de EHS door het gebied van het Meerschap*

Inhoud: De aanleg van een natte ecologische verbindingzone door het gebied lopend van het Friescheveen, via de Meerweg en de oostoever, over de eilanden in de richting van de Eelder- en Peizermaden.

Doel: Bijdragen aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit in Nederland
Betrokkenen: Provincies Drenthe en Groningen, gemeenten Haren en Tynaarlo, LNV en Meerschap

Financiën: Externe financiering

Prioriteit: Hoog en de actie is reeds opgestart

7.7 Water en eilanden

6.1 Zoeken naar locaties voor extra aanlegsteigers

- Inhoud: Zoeken naar geschikte locaties voor het realiseren van 3 à 5 extra aanlegsteigers. De acties bestaan uit het technisch en financieel uitwerken van dit plan en vervolgens uit realisatie. Hierin worden de uit het vorige beleidsplan genoemde locaties meegenomen namelijk: de eilanden en Hoernerbocht.
- Doel: Verbeteren van de mogelijkheden voor de watersport
- Initiatiefnemer: Meerschap
- Betrokkenen: -
- Financiën: Kosten in de planfase en de uitvoeringsfase voor rekening van het Meerschap. De kosten voor het bepalen van een geschikte locatie zijn beperkt. Kosten voor een aanlegsteiger met 8 aanlegplaatsen bedragen ca. € 40.000.
- Tijd: Prioriteit 'middel'. De actie zal op middellange termijn vorm worden gegeven.

6.2 Uitpompstations vuilwater

- Inhoud: Het lozen van vuilwater vanaf boten op het meer is ongewenst en verboden. Steeds meer boten hebben een vuilwatertank aan boord. Twee of drie locaties waar vuilwater vanuit de tanks kunnen worden uitgedumpt zijn gewenst.
- Doel: Vervuiling van het meer tegengaan
- Initiatiefnemer: Meerschap
- Betrokkenen: Ondernemers en subsidiënten
- Financiën: Het Meerschap, en indien gekoppeld aan een haven de ondernemers, dragen zorg voor de financiën. Tevens wordt een bijdrage van subsidiënten gevraagd. Er wordt hiertoe aansluiting gezocht bij landelijke projecten op dit gebied (Pilot-project in kader van Beleidsagenda Milieu, toerisme en recreatie). Totale kosten geraamd op € 15.000 - € 25.000 per locatie.
- Tijd: Prioriteit 'middel'. De actie zal op korte termijn worden opgestart.

6.3 Verbeteren (zwem)waterkwaliteit

- Inhoud: Op dit moment hebben gebruikers van het Paterswoldsemeer last van zwemmersjeuk en er is blauwalg geconstateerd. Dit zorgt ervoor dat er op sommige dagen niet gezwommen kan worden. Ook voor de waterkwaliteit en de leefbaarheid van dieren en planten in het gebied is dit nadelig. Het verdiepen van het meer speelt een rol bij deze ambitie. Het zoeken naar financiering voor het baggeren heeft prioriteit.
- Doel: Het verbeteren en op peil houden van de (zwem)waterkwaliteit

Initiatiefnemer: Waterschap Noorderzijlvest
Betrokkenen: Meersch
Financiën: Meersch zal in overleg met Waterschap Noorderzijlvest moeten komen tot de meest efficiënte aanpak van deze problematiek. Kosten voor deze aanpak zijn afhankelijk van de beoogde oplossing en zijn vooralsnog onbekend
Tijd: Hoge prioriteit en actie op korte termijn

6.4 *Bepaling waterpeil en peilbeheer*

Inhoud: Op dit moment is er geen vast waterpeil en zijn er geen duidelijke afspraken over het peilbeheer. Dit heeft diverse consequenties. Vanuit het waterschap Noorderzijlvest en het Meersch is behoefte aan duidelijke afspraken hierover.
Doel: Afspraken maken over waterpeil en peilbeheer
Initiatiefnemer: Waterschap Noorderzijlvest
Betrokkenen: Meersch
Financiën: Beperkte kosten, met name overleg met waterschap
Tijd: Hoge prioriteit en actie op korte termijn

6.5 *Het maken van een dieptekaart van het Paterswoldse- en Hoornsemeer*

Inhoud: Het in kaart brengen van de verschillende waterdieptes van het meer.
Doel: Informatie voor recreanten in het gebied
Initiatiefnemer: Meersch
Betrokkenen: Meersch
Financiën: De kosten worden geraamd op € 8.500
Tijd: Prioriteit 'middel' en actie op korte termijn

6.6 *De aanleg van vandaalbestendige douches op de zwemlocaties in het gebied*

Inhoud: Het aanleggen van vandaalbestendige douches
Doel: Bestrijding zwimmersjeuk en kwaliteitverhoging zwemlocaties
Initiatiefnemer: Meersch
Betrokkenen: Meersch
Financiën: P.M. Gezocht wordt naar subsidies en cofinanciering
Tijd: Prioriteit middel. Actie op korte termijn

7.8 Acties in de tijd

Acties opstarten binnen één jaar

A.1 Jaarlijkse bijeenkomst (0)

A.2 Organisatievorm (P.M.)

A.3 Beheer- en onderhoudsplan (€ 30.000 - € 40.000)

A.4 Wandel- en fietspadenplan (€ 40.000)

A.7 Nieuwe website Meerschop Paterswolde (€ 20.000)

4.2 Ecologische verbinding In de Leegte (P.M.)

5.2 Maatregelen ter vermindering van de overlast door autoverkeer op de Hoornsedijk (0)

6.2 Uitpompstations vuilwater (€ 15.000 - € 25.000 per locatie)

6.3 Verbeteren (zwem)waterkwaliteit (P.M.)

6.4 Bepaling waterpeil en peilbeheer (0)

6.5 Het laten maken van een dieptekaart

6.6 Het aanleggen van vandaalbestendige douches op de zwemlocaties in het gebied

Acties opstarten binnen twee à vijf jaar

A.5 Recreatievisie (€ 25.000)

5.1 Realisatie van een natuurlijke oever aan de Lage wal (€ 265.000 excl. benodigd onderzoek)

6.1 Zoeken naar locaties voor extra aanlegsteigers (voor een aanlegsteiger met 8 plaatsen € 40.000)

Acties opstarten op langere termijn meer dan vijf jaar

A.6 Vergroten belevingswaarde Paterswoldsemeer – Groningen (P.M.)

4.1 Inrichten zwemfaciliteiten Noordwesthoek (€ 30.000)

5.3 Natuur- en milieu educatie (0)

5.4 Terugdringen van geluids- en lichtoverlast verkeer A28 (0)

8

Prioriteiten

Beleidsvisie

Meerschop Paterswolde   visie 2012

---

8. Prioriteiten

In het vorige hoofdstuk is de ambitie van het Meerschap uitgewerkt in de vorm van beoogde maatregelen voor de toekomst. In totaal 19 maatregelen die meer en minder prioriteit hebben, maar die wel nagestreefd worden om te realiseren. Een belangrijk aspect bij het verwezenlijken van de ambitie is het vinden van (subsidie)gelden. Voor sommige maatregelen zal de financiering eenvoudig zijn, maar in deze economische moeilijke tijden zal voor veel maatregelen gelden dat het lastig is om de financiën rond te krijgen. De economische recessie heeft ertoe geleid dat het Rijk minder budget beschikbaar heeft en stelt. Subsidieprogramma's worden afgeslankt, provincies en gemeenten moeten bezuinigen en ook de natuurpartijen hebben minder te besteden.

De economische recessie betekent niet automatisch dat de genoemde ambitie van het Meerschap onhaalbaar is. Het is zaak om krachten te bundelen. Partijen zoals provincies, gemeenten en het waterschap zullen samen met het Meerschap creatief moeten zijn in de zoektocht naar financiële middelen. Werk met werk maken en geldstromen samen brengen om tot uitvoering te komen is de opdracht voor de komende jaren.

Naast het samenwerken met de diverse partijen en het zoeken naar financiën kan ook de maatschappij wellicht een rol spelen in de uitvoering. De betrokken omwonenden – die op dit moment ook zeer actief meedenken - kunnen wellicht een rol spelen bij het opstellen van de diverse plannen en uitvoeringswerkzaamheden.

In het licht van de voorgenomen bezuinigingen krijgt een aantal maatregelen prioriteit. Dit zijn het realiseren van de EHS, het verdiepen van het Paterswoldsemeer, het verbeteren van de waterkwaliteit van het meer, een overkoepelend beheerplan en een nieuwe website voor het Meerschap. Het streven is om deze maatregelen zo spoedig mogelijk op te pakken.

Bijlagen

Beleidsvisie

Meerschop Paterswolde   visie 2012

Deelnemerslijst

Aanwezig tijdens de bijeenkomst over het nieuwe maatregelenplan:

Dhr. W. Schwertmann,	gemeente Haren
Dhr. C. Koeneman,	gemeente Groningen
Mw. W. Tol,	gemeente Groningen
Hr. P. Kamps,	gemeente Tynaarlo
Dhr. H. Wolf,	provincie Groningen
Dhr. A. Schuiling,	Dienst Landelijk Gebied
Dhr. A.P. van Leeuwen,	communicatieadviseur Meerschop Paterswolde
Dhr. K. Haverdings,	Meerschop Paterswolde
Dhr. G. Schalkoort,	Meerschop Paterswolde
Dhr. S. Dijk,	Waterschap Noorderzijlvest (schriftelijke inbreng)
Dhr. J. van de Bospoort,	gemeente Groningen (schriftelijke inbreng)

Literatuurlijst

Groene Pepers: groenstructuurvisie voor Groningen
Beleidsplan 2000 Meerschop Paterswolde
Klanttevredenheidsonderzoek 2009 + bijlagen Meerschop Paterswolde
Toeristisch-Recreatieve Infrastructuur Meerschapsgebied fase 1: TRIP fase 1 Projectplan
Beeldkwaliteitsplan Meerschop Paterswolde
Toekomstvisie Waterrecreatie 2025
Koepelplan Paterswoldsemeer
Beleidsnota Recreatie en Toerisme Haren 2007
Watersysteemonderzoek Paterswoldsemeer: toestand, werking, potenties
Zwemmersjeuk Hoornseplas 2011
Monitoring zwemmersjeuk in de Hoornseplas 2010
Europese Kaderrichtlijn Water: Waterschap Noorderzijlvest, Waterlichaam Paterswoldsemeer
Waterbeheerplan 2010-2015, Waterschap Noorderzijlvest
Robuuste Verbindingszone Paterswoldsemeer
Een Eigen Blik: de visie van bewonersvereniging Meer Buren op het Meerschapsgebied
Structuurvisie Meerweg Haren: 'Meerweg ontwikkelt Meer'
Herinrichtingsplan Hoornseplas, BugelHajema, Meerschop Paterswolde, 2 april 2002
Herinrichting zuidrand Hoornseplan (deels naar ontwerp uit rapport 'Paterswoldsemeer Groningerweg / Oude Badweg', Meerschop Paterswoldse Meer, 2003)
Meer! Visie, 2009
Haalbaarheidsonderzoek 'Zwanehals Hoornse Meer', Grontmij 2006
Vaarverbinding en ecologische verbinding Ter Borch – Paterswoldsemeer, gemeente Tynaarlo, mei 2008
Haalbaarheidsonderzoek Watertaxi Groningen, gemeente Groningen, juni 2008
Paterswoldsemeer Toekomst Oostoever, Grontmij 2004
Natuurzones Ter Borch, Grontmij, 2007
Communicatiebeleidsplan Meerschop Paterswolde (2009)
Diverse Rijks-, provinciaal- en gemeentelijke beleidsnota's

Beleid

Rijksniveau

Meerjarenprogramma Vitaal Platteland 2007 – 2013 (MJP2)

De doelstelling voor toerisme en recreatie is het ontwikkelen en behouden van een recreatief aantrekkelijk Nederland. Op dit moment is het aanbod van gebieden en plaatsen voor dagrecreatie kleiner dan de vraag ernaar en sluit het kwalitatief niet altijd aan op de recreatiebehoefte. De toegankelijkheid van het landelijk gebied voor recreatief gebruik is nog onvoldoende en staat bovendien onder grote druk. Daarom wil het Rijk het landelijk gebied aantrekkelijker en beter toegankelijk maken voor dagrecreatie. Bestaande tekorten aan dagrecreatiemogelijkheden, met name in en om de grote steden, moeten worden opgeheven en nieuwe tekorten moeten worden voorkomen. Nieuwe én bestaande recreatiegebieden en plaatsen moeten aansluiten bij de regionale recreatiebehoefte. Door middel van diverse stimuleringsprogramma's wordt er uitvoering gegeven aan dit beleid.

De toekomstvisie waterrecreatie 2025, 1 maart 2011

Er zijn acht ambities uitgewerkt in de toekomstvisie namelijk:

1. Waterrecreatie is er voor iedereen;
2. Waterrecreatie is laagdrempelig, gevarieerd en betaalbaar;
3. Waterrecreatie is er in en om de stad;
4. Waterrecreatiegebieden zijn bereikbaar en staan in goede verbinding met elkaar;
5. Waterrecreatie als opstap naar watersporten op Olympisch niveau;
6. Nieuw water beschikbaar voor waterrecreatie;
7. Waterrecreatie is grenzeloos;
8. Waterrecreatie is veilig en duurzaam.

De verwezenlijking van de toekomstvisie is verwoord in het driejarenplan 2011 – 2013. Dit plan bevat vier clusters van activiteiten:

1. Het vertalen van de toekomstvisie in een praktisch uitvoeringsprogramma.
2. Het realiseren van de twee samenwerkingsverbanden: het samenwerkingsverband van sectororganisaties en de publiekprivate samenwerking 'Nederland Waterrecreatieland'.
3. Het innoveren van de financiering van waterrecreatie: ANWB, Sportvisserij Nederland en HISWA vereniging verkennen de mogelijkheden van een financiële bijdrage vanuit de sector.
4. Communicatie met het brede publiek en met de specifieke doelgroepen.

Provincie Groningen

Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009 – 2013

In algemene zin wil de provincie meer toerisme en recreatie. Ook bieden zij het toeristisch bedrijfsleven ruimte voor nieuwe investeringen. De routestructuren, de cultuurhistorisch, archeologisch en landschappelijk waardevolle objecten en de natuurterreinen die in de afgelopen decennia zijn aangelegd, vormen een stevige basis voor dergelijke investeringen. De provincie wil dit kapitaal de komende jaren verder vergroten, onder meer met subsidies uit de regioprogramma's.

Ten aanzien van routestructuren is Groningen bezig met het realiseren van het fietsknooppuntensysteem. Ook vaarroutes worden onder de aandacht gebracht. Uitvoering van projecten voor de recreatievaart:

- verdere harmonisatie en eventuele uitbreiding van de brug- en sluisbediening
- aanleg van voorzieningen (onder andere voor de kanosport)
- opwaardering van de vaarwegbebording

Het Paterswoldsemeer is aangeduid als recreatie, zwemwater en vaarwater.

Beleidsnota 'Groningen, een karaktervol perspectief 2001 - 2006

Het opgestelde provinciaal toeristisch beleid vloeit voort uit het landelijke beleid en ook steeds meer op het Europees beleid. De looptijd van deze nota is verstreken en op dit moment is er geen opvolgend beleid opgesteld.

De provincie richt zich op: cultuurtoerisme, natuur en landschap, stad en ommelanden, plattelandstoerisme, vaartoe-risme, routegebonden recreatie, professionalisering, kwaliteitsverbetering en promotie. De groei van toerisme mag niet ten koste gaan van de kernkwaliteiten van Groningen, zoals natuur, landschap en openheid.

Het beleid voor vaartoe-risme is gericht op:

- Kwaliteitsverbetering; aanlegvoorzieningen, aanpassen brughogtes, brug- en sluisbediening;
- Milieu; coördinatie van het project vuilwaterinzamelstations, stimuleren van de inbouw van vuilwaterstations, duurzaamheid;
- Kanovaren; ontwikkelen van routes en het opheffen van knelpunten;
- Koppeling en selectieve uitbreiding van vaarcircuits; komen tot een aantrekkelijk netwerk van meren en kanalen; waaronder vaarverbinding Paterswoldsemeer naar het Leekstermeer via het omgelegde Eelderdiep.

Provincie Drenthe

Provinciaal Meerjarenprogramma Drenthe Landelijk Gebied 2007 – 2013 (maart 2008)

Toerisme en recreatie

De beleidsopgave luidt: Het kwalitatief en kwantitatief op peil houden en waar mogelijk verbeteren van de recreatiemogelijkheden en het zodanig versterken van de positie van Drenthe op de Nederlandse vakantiemarkt dat het aantal overnachtingen toeneemt en het bestedingsniveau stijgt.

Water

De beleidsopgave luidt: watersystemen moeten gezond en duurzaam zijn; oppervlaktewater vormt geen bedreiging voor de volksgezondheid en draagt bij aan de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu. De wateroverlast wordt beperkt tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau.

In Drenthe is verdroging een belangrijk thema dat zowel met de kwantiteit als met de kwaliteit te maken heeft. Door het dalen van de grondwaterstand verdwijnen bepaalde plantensoorten. Een nieuwe pijler van het waterhuishoudkundige beleid is het gewenste grond en oppervlaktewaterregiem (GGOR, gereed in 2030). De GGOR wordt in de komende jaren door de waterschappen uitgewerkt en zal voor de natuurgebieden worden gebaseerd op de natuurdoelen. Hierbinnen bestaat een toplist van verdroogde gebieden waaronder Drentsche Aa.

Nieuw is de aandacht voor combinaties van waterbeleid met economische functies als landbouw, recreatie of wonen.

Om de uitvoering van het PMJP te vereenvoudigen zijn gebieden aangewezen daar is noordwest Drenthe één van. In Noordwest Drenthe is de druk op de beschikbare ruimte hoog. Er vindt veel stedelijke ontwikkeling plaats, maar tegelijkertijd liggen er allerlei opgaven op het gebied van natuurwaarden, landschap, milieu en waterberging. Vanuit het POP II is al aangegeven dat de variatie aan landschappen gehandhaafd moet blijven en dat de wisselwerking tussen de watersystemen en de functies natuur en landbouw vergroot moet worden.

De provincie Drenthe en het waterschap Noorderzijlvest hebben een principeovereenkomst gesloten om zich de komende 4 à 5 jaar in te zetten voor de versnelde realisering van de combinatie waterberging en EHS (VIEP).

Kader voor economische investeringen 2011 – 2015 (28 september 2010)

De strategie richt zich op toegevoegde waarde creëren voor het totale vrijetijdspaan Drenthe door in te zetten op innovatie en ondernemerschap. Hierbij horen de volgende maatregelen:

1. Stimulering innovatie toeristisch bedrijfsleven;
2. (Verdere) ontwikkeling van bovenregionale vrijetijdseconomie (bv. evenementen, attracties, verblijf, fun shopping en zorgeconomie, e.d.);
3. Stimulering fysieke ontwikkelingsruimte toeristisch bedrijfsleven.

Drentse Agenda Toerisme en Recreatie 2009 – 2013

In deze agenda wordt de additionele inzet gedefinieerd in de periode 2009-2013 die nodig is voor de vervolmaking en de optimalisering van het toeristisch product Drenthe. Enerzijds wordt de provinciale inzet op het gebied van toerisme en recreatie voor de periode tot 2013 bepaald. Anderzijds wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze de stakeholders op het gebied van recreatie en toerisme een bijdrage leveren aan het bereiken van de doelstelling. De agenda richt zich op: kwaliteit van de toeristisch-recreatieve bedrijven, promotie en marketing, ruimte voor ondernemen en samenwerken.

Omgevingsvisie Drenthe

De Omgevingsvisie Drenthe vervangt het tweede Provinciaal omgevingsplan (POPII) en is een integratie van vier wettelijk voorgeschreven planvormen; de provinciale ruimtelijke structuurvisie, het provinciaal milieubeleidsplan, het regionaal waterplan en het provinciaal verkeers- en vervoersplan.

Voor het gebied Friese Veen - wat op Drents grondgebied ligt - geldt dat het landschap een beekdal betreft en dat het valt binnen EHS gebied. Qua aardkundige waarden krijgt het de kwalificatie 'hoog bewaren'. Op het gebied van toerisme en recreatie valt het onder stedelijk uitloopgebied.

Op de visiekaart 2020 staat het versterken van de bereikbaarheid via het water zowel recreatief als beroeps.

Het zoekgebied voor de regiotram gaat om het Meerschapsgebied heen.

Regionaal

Waterbeheerplan 2010 – 2015 Waterschap Noorderzijlvest

In dit beheerplan is het beleid weergegeven voor de primaire taken; 'voldoende water', 'schoon water' en 'veiligheid'. Voor wat betreft de taak op het gebied van veiligheid wordt vooral ingezet op het verdedigen van de kust. De taak

voor het zorgen van voldoende water komt onder andere tot uitvoering in het waterbergingsgebied Eelder- en Peizermaden. Tot slot de taak van schoon water. Hier wordt o.a. ingezet op projecten als waterbergingsgebieden, hermean-dering, aansluiting van woonboten op riool. Ook betrokkenheid bij het waterzuiveringsproces valt hieronder.

Naast de benoemde taken richt het waterschap zich op het thema water en ruimtelijke ordening. Zij denken vanaf het begin van planvorming graag mee over het vraagstuk water en ruimte. Ook water en economie is een belangrijk thema. Waterbeheer is namelijk ook van economisch belang als het bijvoorbeeld gaat om energieopwekking. Het Meerschaps Paterswolde ondersteunt de genoemde acties in het waterbeheerplan. Zij zal echter de genoemde acties niet opnemen in het nieuwe beleid.

Gemeente Groningen

Groene pepers, groenstructuurvisie voor Groningen,

De groenstructuurvisie doet uitspraken over de kwaliteit, kwantiteit en de betekenis van het groen in de stad. Het Meerschapsgebied dient als 'stadspark' van Groningen. Dit komt uiteindelijk tot uitvoering in een aantal gebieden. Relevant voor het nieuwe beleid zijn:

A28

De renovatie van de A28 heeft o.a. geresulteerd in een massieve middenbermbeveiliging en meer verlichting. Resultaat is verstoring van de omgeving en een versterking van de barrièrewerking van de weg voor de ecologie. Deze moet worden gereduceerd. De verbetering van een ecologische verbinding tussen de Hondsrug en het beoogde Nationaal Landschap Drentsche Aa langs het Paterswoldsemeer is urgent geworden.

Eelder- en Peizermaden

De Eelder- en Peizermaden zijn voor het publiek niet toegankelijk. Aansluitend op de landinrichting en de inrichting van een waterberging in het gebied is verbetering van de bereikbaarheid in overeenstemming met het karakter als natuurontwikkelingsgebied, als voorbeeld wordt genoemd een laarzenpad. Enkele ecologische verbindingen maken de relatie met de stedelijke ecostructuur en het Meerschapsgebied. De oude toegang naar het stadspark vanaf de Peizerweg wordt hiermee in ere hersteld.

Structuurvisie Stad op Scherp 2008 – 2020, maart 2009

Deze structuurvisie schetst een beeld voor een periode van zo'n 10 à 15 jaar en geeft in grote lijnen de toekomst van de stad aan. In deze visie staat onder andere dat er de komende jaren specifieke aandacht is voor het vaartoerisme en een betere benutting van het water als attractie nastreven. We werken toe naar een betere beleving en een beter

---

gebruik van het water, zowel vanaf de walkant als op het water zelf. Terrassen en wandelpromenades langs het water, meer aanlegsteigers voor boten, extra evenementen met historische schepen (nu ook Groningen Winterwelvaart), gebruik van watertaxi's en kwaliteitsverbetering aan het wonen op het water zijn daarvan sprekende voorbeelden.

Ontwerp bestemmingsplan Hoornse Meer, Hoornse Park en Piccardthof, 20 mei 2011

Valt onder gebied Stadsrand

Gemeente Haren

Beleidsnota Recreatie en Toerisme Haren: 'Kleinschaligheid en Kwaliteit, de Pracht en Kracht van Haren'(17 december 2007)

De beleidsnota is opgesteld om een kader te bieden voor ontwikkeling en uitvoering van recreatieve en toeristische activiteiten. De benoemde ontwikkelingslijnen zijn:

1. Versterking van de recreatief toeristische sector;
2. Versterking van de promotiestructuur;
3. Samenwerking tussen Harense ondernemers en met de lokale VVV moet worden versterkt;
4. Aanpassing van relevante bestemmingsplannen.

Voor dit beleidsplan is relevant het onderwerp 'watersport en vaartoerisme'. Hierin staat dat het Paterswoldsemeer en het Zuidlaardermeer betere bereikbaar en toegankelijker moeten zijn. Een betere afstemming en verruiming van de bedieningstijden van bruggen en sluizen in Groningen, uitbreiding van passantenplaatsen en sanitaire voorzieningen en een onderzoek naar het effect van uitdieping van het meer behoren tot versterkende maatregelen.

Vanuit het onderwerp 'kampeertreinen en trekkershutten' zou Haren (rekening houdend met de ruimtelijke beperkingen) ruimte kunnen bieden aan een kleine kwaliteitscamping (max. 25 plaatsen) aan het Paterswoldsemeer, eventueel in combinatie met een GOP en/of trekkershutten en een beperkte uitbreiding voor trekkershutten aan de zuidkant van het Paterswoldsemeer.

LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP), juni 2003

Het LOP vormt een belangrijk kader voor toerisme en recreatie in de gemeente Haren. Het schetst het kader voor de ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van kwaliteiten. Een belangrijk uitgangspunt is behoud van kwaliteit en versterking van het landschap en haar kwaliteiten: het arcadisch stroomdal van de Drentsche Aa, het oude cultuurlandschap op de Hondsrug en de weidse openheid van de Hunzelaagte.

De opgave volgens het LOP is de versterking van de natuurwaarden te koppelen aan de versterking van de cultuurwaarden, de aantrekkelijkheid van het gebied en doelstellingen op het gebied van waterhuishouding. Daarbij gaat het

niet om de ontwikkeling van 'natuur om natuur' maar meer om 'natuur voor mensen'. Het LOP streeft naar natuurbeleving door het toegankelijk maken van gebieden.

Herinrichting Haren

Op het moment van schrijven is het herinrichtingsplan Haren in uitvoering. Een deel van het Meerschapsgebied, aan de oostzijde van de plas zuidelijk van de sluis, behoort tot het herinrichtingsgebied. Binnen dit deel van het herinrichtingsgebied vinden geen ingrijpende maatregelen plaats. Een maatregel die indirect gevolgen heeft voor het Paterswoldsemeer is de vernatting en de natuurontwikkeling in diverse delen van het herinrichtingsgebied, onder andere in het Drentse Aa-dal.

Gemeente Tynaarlo

Bestemmingsplan Ter Borch, 1998

Ter Borch is een gloednieuwe wijk in de gemeente Tynaarlo die plaats biedt aan 1250 woningen verdeeld over de meerdere deelwijken. De wijk wordt in stand gebracht in combinatie met natuur- en recreatieontwikkeling. De ecologische relaties tussen de Peizer- en Eeldermeden, de Piccardthofplas, het Paterswoldsemeer en het Elsburger Onland dienen versterkt te worden. In het noordelijke gebiedsdeel, langs de rijksweg A7, wordt een transferium en bedrijventerrein ontwikkeld.

Het is de bedoeling dat het Elsburger Onland aan de westkant fors wordt uitgebreid waardoor een petgatencomplex ontstaat dat een goede verbinding vormt tussen het Paterswoldsemeer en de Peizermeden. De oevers worden glooiend ingericht, met een brede rietzoom. Behalve van natuurontwikkeling is aan de zuidkant ook sprake van de ontwikkeling van landgoederen. Ook deze hebben een functie als ecologische verbinding. De bebouwingsdichtheid is hier zeer laag: maximaal 5 woningen per hectare.

Het plan is al volop in ontwikkeling. Woningen zijn gebouwd, de vaarverbinding is gereed en recreatieve functies zijn gerealiseerd.

Natuurontwikkeling Peizer- en Eeldermeden

De Peizermeden is een prachtig beekdallandschap. Tussen de beekdalen van het Eelderdiep en het Peizerdiep ligt een nat laagveengebied. Dit landschap bestaat uit bosjes, houtwallen, ruige graslanden en sloten. Het gebied is volop in ontwikkeling. Over enige tijd moet dit resulteren in een aaneengesloten natuurgebied van circa 3.500 voetbalvelden groot, met ruige hooilanden, moerasbos en volop ruimte voor overtollig water.

Natuurmonumenten is eigenaar van het gebied en combineert het aanleggen van nieuwe natuur met waterberging.

In de Peizermeden verkleinen zij de kans op ongewenste overstromingen en verrijken daarmee tegelijkertijd de natuur. De herinrichting zorgt voor een mooier, groter, gevarieerder en ruiger natuurgebied, waarin ook recreatie kan plaatsvinden.

www.meerschap-paterswolde.nl
www.grontmij.nl